

Hasan Pulur

İstanbul'un köyleri

“İstanbul'un köyleri” denilince hemen akla gelen, birkaç köy vardır: “Kadıköy, Yeniköy, Yeşilköy”

Üç aşağı beş yukarı eksik olsa da, İstanbul'un köyleri denilince İstanbullu'nun aklına bunlar gelir...

Acaba, başka köyler de var mıdır?

Hem de 151 tane, köy gibi köydür bunlar, çoğunu İstanbullu bile bilmez.

* * *

İstanbul Özel İdaresi bir araştırma yaptırmış, ortaya bilinen ama bilinmeyen bir sonuç çıkmış.

Araştırmanın önsözünü yazan Şekip Avdagiç şöyle diyor.

“İstanbul'da yaşayan nüfusun büyüklüğü göz önüne alındığında çok sayıda göçmenin ev sahipliği yaptığı görülmektedir. Buralarda yaşayan milyonlarca göçmen aile ağırlıklı olarak Anadolu'dan Balkanlar'dan Kafkasya'dan gelmiş ve büyük İstanbul fotoğrafını oluşturmuştur.”(*)

* * *

Bu köylerin bazılarının tarihçesine bakınca, eski Rum köyleri olduğu görülür.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra boşalan köylere Yunanistan'dan gelen “mübadiller” yerleştirilmiş. Bugün 151 İstanbul köyünün 39 tanesi “mübadil köy”dür.

Geçimini genellikle tarım ve hayvancılıkla sağlayan köylerden yakınlarda kurulan sanayi tesislerine işçi gitmektedir.

* * *

Köylerin isimlerinin sıralandığı listeden rastgele köyler seçtik, isimleri ilginç...

Zerzevatçı köyü...

Köyün künyesinde şu bilgiler var:

“Kuruluşu 1920, kurucuları Rumlar, bir okul, bir sağlık ocağı, bir de cami var.”

Zerzevatçı köyü, adından da anlaşılacağı gibi sebze ve meyve üreten bir köy... Uzun süre, çevreye ve İstanbul merkezine ürettiklerini göndermişler.

Futbol, köyün “ortak payda”sı, 1976'ya “Zerzevatçı Birlik Spor Kulübü”nü kurmuşlar. Köy yollarını 1972-1973'te masraflarını kendileri karşılayarak yaptırmışlar.

* * *

“2011 yılında İstanbul vilayetinde okul olmayan köy var mı?” diye sorsak, kim “evet” cevabını verir ki!

İstanbul'un taşı toprağı altın ama “Örcünlü” köyünün okulu yoktur.

Niye?

Çünkü öğrenci sayısı okul açılacak kadar büyük değıl, köyün nüfusu daha çok yaşlılar. Okul çağındaki çocuklar 15 yıldır Kestanelik köyüne gitmektedirler, sağlık ocağı da olmadığı için hastalar da aynı köye giderler. 398 nüfuslu köy şöyle anlatılır: “Örcünlü Çatalca'ya bağılı köylerin en sakinlerinden biridir. Kışın köy sokaklarında dolaşırken insana rastlamak zordur. Köy, su ve orman havzasında olduğu için imar yasağı uygulanmaktadır. Bu yüzden yeni evlenenler bile ev yapamadıkları için başka yerlere taşınmışlardır.”

Köyün okulu yoktur, sağlık ocağı yoktur, caminin imamı için lojman olan köyde, bu

gidişle cemaat bulmak zorlaşacaktır herhalde...

* * *

Bu gibi araştırmaları gördükçe, okudukça insanın aklına ne gelir bilir misiniz?

“Ol mahiler ki derya içredir, deryayı bilmezler.”

Denizdeki balığın denizi bilmediğı gibi, İstanbullu da İstanbul’u bilmiyor.

Hem İstanbullu var mı?

(*) İstanbul, 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı, Yürütme Kurulu Başkanı”